

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	Schiller, Friedrich von.; af Fr. v. Schiller.
Titel Title:	<u>Maria Stuart : et Sørgespil</u>
Udgavebetegnelse Edition Statement:	Skoleudgave med Anmærkninger /
Udgivet år og sted Publication time and place:	København : Gyldendal, 1896
Fysiske størrelse Physical extent:	[5], xviii s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

Maria Stuart.

Et Sørgespil

af

Fr. v. Schiller.

Skoleudgave med Anmærkninger

ved

J. Kaper,

Oversætter ved Metropolitansolen.

Andet Oplag.

København.

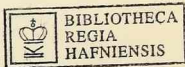
Gyldendallske Boghandels Forlag (F. Hegel & Son).

1896.

Andet Oplag af mine Anmærkninger til Maria Stuart er blevet omhyggeligt gennemset og rettet, hist og her ogsaa forøget. I Danmark ere de nye Rettskrivningsregler anvendte.

Anmærkningerne trykte i Græbes Bogtrykkeri.

Maria Stuart.

Maria Stuart, Dronning af Skotland, en Datter af Kong Jakob V, blev født den 8de December 1542, et Par Dage efter Faderens Død. Under hendes Mindreaarighed fortes Regentsskabet af hendes Moder, Maria af Guise, der forlovede sin Datter i en Alder af 5 Aar med Frants, Dauphin af Frankrig. Maria blev opdragen ved det franske Hof. Formælingen fandt Sted 1558. Frants, der omtrent paa samme Tid blev Konge i Frankrig, antog Titlen „Konge af Skotland“, ligesom han ogsaa efter den engelske Dronning Marias Død kaldte sig Konge af England, hvorved han og hans Gemalinde stillede sig i et fjendtligt Forhold til Elisabet. I England var Henrik VIII død 1547. Hans Son Eduard VI døde 1553, og Regeringen gik over til den blodige Maria, en Datter af Henrik VIII og hans første Gemalinde Katarina af Arragonien. Denne Dronning, der var gift med Filip II af Spanien, optraadte fanatisk mod det

protestantiske Parti, der var blevet meget stærkt under de 2 foregaaende Konger. Trods hendes Forfølgelser var Protestanternes Magt dog saa stor, at Elijabet, Henrik VIII's Datter med Anna Boleyn, ved deres Hjælp blev i Stand til efter Marias Død 1558 at bemægtige sig Tronen uden Modstand. Regentinden af Skotland optraadte fjendtligt imod Elijabet; men denne tvang hende til Forliget i Edinborg 1560, i Følge hvilket hendes Datter Maria og dennes Gemal Frans II skulde opgive deres antagne engelske Titler og Baaben. Endnu i samme Aar døde Marias Gemal, og hun besluttede nu at vende tilbage til Skotland for her selv at overtage Regeringen.

I Skotland optraadte Maria i Begyndelsen meget forsigtigt og maadeholdent. Hun havde en fortrinlig Støtte i sin Halvbroder Murray. Men i Aaret 1565 giftede hun sig med sin nære Slægtning Henrik Darnley, der ved sin raa og anmassende Opførsel snart forspildte Marias Kærlighed. Hendes Tilbøjelighed for ham forvandlede sig til Had, da han med Magt trængte ind i Dronningens Værelser og i hendes Nærværelse dræbte en af hendes Indslinger, Sangeren Rizzio. Det var rimeligvis i Forstaaelse med Maria, at Grev Bothwell, der havde vundet hendes Kærlighed, lod hendes Gemal myrde 1567 ved at sprænge det Landsted, hvori han opholdt sig, i Luften. Skønt den almindelige Stemme betegnede Bothwell som Darnleys Morder, blev han dog fuldstændigt fri-

kendt, og et Par Maaneder efter giftede Maria sig med ham. Da opstod der en almindelig Forbitrelse imod Dronningen: en Opstand udbrod, og Maria blev nødt til at frasige sig Tronen til Bedste for sin Søn, den senere Konge Jakob VI. Hun blev endog sat i Fængsel. Bothwell maatte flygte, blev tagen til Fange som Sørover og døde i Danmark paa Adlersborg (Dragsholm) 1578. Maria undkom af sit Fængsel, samlede sine Tilhængere, men blev fuldstændigt slaaet og maatte ty til England, hvor hun haabede at finde Hjælp hos Elisabet. I Stedet derfor blev hun sat i Fængsel, først under Opsyn af den milde Grev Shrewsbury; men senere (1585), da flere Sammensværgelser havde fundet Sted med det Formaal at myrde Elisabet og sætte Maria paa Englands Trone (Hertugen af Norfolks 1572, Barrys 1584), blev hun overgivet til den strenge Amias Paulets Varetægt. Da opdagedes 1586 den farligste af alle Sammensværgelserne, stiftet af Savage, Babington og Tichburn. Som medskyldig heri blev Maria dømt til Døde og endelig trods alle de Anstrengelser, som Frankrig og Skotland gjorde for at frelse hende, henrettet i Februar 1587 paa Slottet Fotheringhay.

Anmærkninger.

I. Akt.

Første Scene.

Side 1. „Fotheringhay“ var Marias sidste Op-
holdssted. Sich über den Schrank machend, givende
sig i Færd med Skabet. Gesteckt hat, har været skjult.
Side 2. Die Weile = Langeweile, Kedksomhed. In
müß'ger Weile schafft, i ledig Time virker. Das Con-
cept, Udkastet. Der Kessort, et Rum, der aabnes ved
Tryk paa en Fjeder. Lilien von Frankreich, Villierne
i det franste Kongevaaben. Side 3. Das Gewehr,
Væрге, Vaaben. Die Himmeldecke, Baldakin. Zärtlich
weichgewöhnt, forvænt. Die schlechteste, den ringeste.
Speisen, bespijs. Gatte 1: Darnley. Buhle, Boler
1: Grev Bothwell. Side 4. Verbuhlte Lieder, El-
ffkvsjange. Der Hof der Medicæerin, Frankrigs Hof,

II

hvor Katarina af Medici, Henrik II's Gemalinde og
 Moder til Frantz II, herskede. Büßt sich, bøder man
 for. Side 5. Die Gott erhalte, Gud bevare hende!
 Die Meuchelrotte, Snigmorderbande. Erregen, op-
 hidse. Umstricken, besnære, bedaare. Wettfeisend, om-
 Kap. Das Blutgerüst, Skafottet. Helena, Hentydning
 til Menelaos' Hustru, som var Anledning til Trojas
 Odelæggelse. Side 6. Die Kerkerhaft, Fangenskab.
 Gefordert wird, stævnes. Auf Leib und Leben, paa
 Liv og Død. Verschworen, med onde Tanker. Die
 spanische Maria, den blodige Maria, se Indledning.
 Side 7. Unheilspinnend, pønsende paa ondt. Sie
 hegte, hun skulde nære. Umgehen, gaa omkring, gaa
 igen.

Anden Scene.

Side 8. Das Ziel, Ende. Side 9. Verschmerzen,
 forvinde. Vorfordern, stævne. Herz fassen, fatte Tillid.
 Sich öffnen, aabne sit Hjerte. Side 10. Der Dechant,
 den protestantiske Geistlige. Side 11. Entrathen, und-
 være. Entladen, befri. Dank, takket være. Die vierzig
 Commissarien, den egentlig af 46 Medlemmer be-
 staaende Kommission, som havde holdt Forhor over
 Maria. Schranken errichtet, oprejst en Domstol. Der
 Anwalt, Sagfører. Noch nie erhört, hidtil ukendt.
 Side 12. Rede stehen lassen, lade svare paa. Side 13.
 Immerhin, kun. Urtheiln = urtheilen.

III

Fjerde Scene.

Side 14. Der Flattersinn, Letfind. Side 15. Das Gruftgewölbe, Gravhvelving. Das Hochwürdige, Hostien. Side 16. So zarten Alters, af saa ung en Alder. Angestammt, nedarvet. Sein prangend Loos, hans glimrende Stilling. Schöpfung, Værk. Side 17. Spielen, agere. Unterjochen, underkaste. Mit übermüth'gem Männerwillen, med en overmodig Mand's Billie. Die Männerkraft, Manddomskraft. Side 18. Die zarte Scheu der Menschen, den ængstelige Sky for Mennefsene. Schamhaft, blufærdig. Das Verlangen, Attraa. Die Blödighed, Undselighed. Das Bossenspiel, Goglespil. Die Scham, Blufærdighed. Side 19. Unvervahrt, ubeskyttet.

Sjette Scene.

Side 21. Die Larve, Maske. Danken, have at takke for, skyld. Ein verhasfter Mensch o: Lord Burleigh. Der Schreckensauftrag, Rædselshverb. Side 22. Auffängen, opamme. Puritaner, et meget strengt kalvinistisk Parti. Dumpf, trykkende, snæver. Die Predigtstube, Prækestue, o: Puritanernes Kirker, der ere uden nogenjomhelst Udsmykning og uden Orgel. Das Gottesbild, Krucifiks. Das Weichbild, Enemærker. Wie ward mir, hvorledes blev jeg til Mode. Kolosseum, den store af Bespasian byggede Cirkus. Der Bildner-

geist, Kunstneraad. Heiter, klar. Der Sinne Reiz, alt, hvad der fryder Sanjerne. Side 23. Das Hochamt, Højmesse. Den frischen Lebenssteppich, Livets friske Teppe. Dumpf, mørk. Der Schlaf, Tindingen. Die Landmannsschaft, Forening af Landsmænd. Side 24. Des vielgeliebten o. s. v. Genitiv som Apposition til et Ejendomspronomen. In der Irre leiten, vildlede. Der Kirche, Dativ. Die Sitzung, Modet. Der Wahnbegriff, falsk Begreb. Die Suada, Veltalenhed. Side 25. Das Heil, Frelse. Die Gesellschaft Jesu o: Jesuiterordenen. Enge, nøje. Der Reiz, Ynde. Side 26. Das Haus der Tudor, Huset Tudor, som regerede i England. Maria var nemlig en Sønneatter af Margareta, Henrik VIII's Søster, Datter af Henrik VII, gift med Jakob IV af Skotland. Die Asterkønigin, uretmæssig Dronning. Gezeugt in eheberischer Bett, født i Egttestabsbrud. Henrik VIII havde nemlig mod Paven's Kendelse ophævet sit Egttestab med Katarina af Arragonien og ægtet Anna Boleyn, Elisabeths Moder, hvilket Egttestab Katolikerne selvfolgelig ikke vilde anerkende som retmæssigt. Side 27. Die Fügung, Styrelse. Ein lauter Ruf, et lydeligt Rald. Aufstehen, rejse sig. Gigantisch, kæmpemæssig. Side 28. Daß nicht, uden at. Das Haus der Lords und der Gemeinen, Over- og Underhuset. Bestehen heftig dringend, forlange indtrængende. Side 29. Der Rechtsanspruch, Retskrav. Der Duc von Anjou, Hertug Frants af Anjou, Katarina af Medicis yngste Son, bejlede til Elisabeth.

Side 30. Katarina Howard, Henrik VIII's fjerde Gemalinde, blev henrettet. Lady Gray, s: Jane Gray, født 1537, nedstammede fra Henrik VII og blev efter Eduard VI's Død sat paa Tronen, men hendes Parti blev besejret af den blodige Maria, som lod sin Medbejlerinde henrette 1554. Citel, tom. Bergebene Schrecknisse, unyttige Angstelser. Kredenzen, byde. Side 31. In meinem Bündniß, i Forbund med mig. Side 33. Zur Gewähr, til Bevis. Der Gleichmuth, Fatning.

Shyende Scene.

Side 34. Bergeben, bortgive. Geschworene, Rævninger. Meine Peers, mine Ligemænd. Side 35. Bernehmen, forhøre. Darthun, bevise. Die Förmlichkeit, Formalitet. Side 36. Themis, Retfærdighedens Gudinde. Vom Böbel aufgegriffene Verworfenene, blandt Pøbelen opsamlede Uslinger. Der Zungendrescher, Lovtrækker. Primas, Erkebiskop. Der des Siegels wahr, Storseglsbevarer (keeper of the great seal). Side 37. Bestellen, bestikke. Der Spruch, Dom. Schuldig sprechen, kende skyldig. Der Großohm, Grandonkel. Erkäuflich, bestikkelig. Die Gemeinen, Underhuset. Side 38. Berrufen, ophæve. Vier Regierung, s: Henrik VIII's, Eduard VI's, Marias og Elisabets. Side 39. Die Tweede, Grausfod mellem England og Skotland mod Ost. Side 40. Der Ölbaum, Olietræet, er et Symbol paa Fred. Richmond,

VI

Henrik VII af Richmond endte den langvarige Kamp mellem den røde (Lancaster) og hvide Rose (York). Die Probe, Bevistet. Erkennen, domme. Die Akte, Loven. Gerichtlich verfahren, gaa Ketten's Bej. Side 41. Einverstanden, i Forstaaelse. Die Wissenschaft, Kundskab. Side 42. Erhärten, bekræfte. Aus eurem Munde, efter Eders Diktat. Side 43. Der Reichs-schluß, Rigslov. Side 44. Ausbeugen, dreje af. Side 45. Aus diesen Banden strebe, stræber at komme ud af disse Lænker. Side 46. Sich entladen, befri sig for. Das Erkühnen, Driftighed.

Ottende Scene.

Side 46. Verändern, skifte. Der Zweifelmuth, Tvivlraadighed. Side 48. Verwehren, formene. Das Geräusch, Larm, Opsigt. Obstieg, sejerrig. Den obstieg Glücklichen, den lykkelige Sejrherre. Sprechen, domme. Side 49. Vielbedeutend, betydningsfuld. Side 50. Das Schergenamt, Boddelsembede. Side 51. Das Gerüst, Skafot. Der Sherif, Dommer. Er-fahren, lide.

II. Akt.

Første Scene.

Side 52. Ihr habt verloren, I er gaaet tabt af. Das Verlangen, Ultraa. Vereunen, storme. Der Sene-

VII

schall, en høj Embedsmand, der havde Opjyn med det kongelige Husvæsen. Side 53. Das Madrigal, et lille Ikrift Digt paa 6—13 Strofer, sædvanlig i jambiff Versemaal. Das Feldstück, Kanon. Die Vorbedeutung, Barjel. Die Brautwerbung, Bejlen, Frieri. Zugestehen, indromme. Monsieur, Titel for den franske Konges Broder.

Anden Scene.

Side 54. Der Hof von St. Germain, det franske Hof, som ofte opholdt sig i det af Frants I i St. Germain en Laye byggede Slot. Gesittet, arbar. Side 55. Schimmerlos, prunklos. Das reizende Geschlecht, det smukke Kon. Die Freudenpost, Glædesbudskab. Mit Flügelschnelligkeit, med Lynets Fart. Side 56. Falsch-verstanden, misforstaaet. Side 57. Eigenste Verdienste, mest ejendommelige Fortjenester. Side 58. Die Dienstbarkeit, Afhængighed. Das blaue Band, Høsebaandordenens Baand, hvis Devise: Honni soit o. s. v. betyder: Skam saa den, som tænker ondt derved. Side 59. Der Schimmer, Glint.

Tredie Scene.

Side 61. Der Verehrer, Dyrker. Nach dieser Stuart steht ihr Herz, deres Hjerte langes efter denne Stuart. Die lothringischen Brüder, o: Guisjerne. Der Vertilgungskrieg, Udryddelseskrig. Das Rüsthaus,

VIII

Arsenalet. Sich erzeugen, fødes. Die Ate, en Datter af Gris (Tvedragten), en Personifikation af Daarskaben, der lokker Menneskene i Fordærvelse. Side 62. Eine Räuberin des Throns, en Tronroverste. Der Streich, Slaget. Gediegen, ren. Side 64. Der Anwalt, Forsvarer. Side 65. Das Wort reden, forsvare. Das Angstgedränge, Kvide. Umringen, fejlagtig Form for umringt. Hestigdringend, hensynsløs. Der Muthvoll-stærkste, den modigste og stærkeste. Woodstock, en By og et Slot i Oxfordshire. Tower, et gammelt Fængsel i London, bygget 1078. Side 66. Die Trunkenheit, Rus. Das Feuer, Begejstring. Heiter, rolig, usforstyrret. Side 67. Diese länderlose Königin von Schottland, denne skotske Dronning uden Land. Behaupten, hævde, forsvare. Der Auswurf ihres Landes, fordreven af sit Land. Der Schluß, Beslutning. Die Monarchin, Herskerinde, Dronning. Side 68. Die Sentenz, Dom. Ihr das Haupt abspricht, fratender hende Livet.

Fjerde Scene.

Side 69. Der große Weg, den lange Rejse, o: Fastlandsreisen. Spinnen, pølse paa. Side 71. Die Miene, Udseende. Side 72. Verwirken, forspilde. Die Mordanstifterin, Snigmorderken. Side 73. Die Lichterscheinung eines Engels, det lysende Syn af en Engel. Side 74. Irre führen, vildlede. Sich weiden, fryde sig.

IX

Femte Scene.

Side 75. Beherrschung eurer selbst, Selobeher-
fesse. Die Täuschung, Forstillelse. Zu eurem Glücke,
til Held for Eder. Die Gebieterin, Hersterinde, Dron-
ning. Der Blutentwurf, blodig Plan. Side 76.
Bei solchen Thaten doppelter Gestalt, ved flige dob-
belthdygige Gerninger. Eingestehen, vedgaa. Side 77.
Ihr dringet auf den Grund, I gaar til Bunds i
Sagen. Gehabt euch wohl, lev vel. Side 78. Der
Flor, Elor. Eng, fast.

Sjette Scene.

Side 78. Gleichnerisch, hylkerff. Bedeutend, meget
sigende. Der Geiz, Begærligheden. Ärmste, Staffel.
Side 79. Liebend, ved din Kærlighed. Kein Herz,
ingen Tillid.

Syvende Scene.

Side 80. Geizen, være begærlig. Berlegen,
frænke. Ansinnen, forlange. Ruhmbegierig, ærgerrig.
Willfährig, søjelig. Zusagen, love, give et Løfte.

Ottende Scene.

Side 81. Was wandelte den Ritter an, hvad
gif der ad Ridderen. Side 82. Vielbedeutend, meget
formaaende. Side 83. Zarter Punkt, kildent Punkt.
Side 84. Feurig, levende. Beglaubigen, staffe Tiltro.

Side 85. Seit langen Jahren, for mange Aar siden.
 Side 86. Klein, smaalig. Grillenhaft, lunefuld.
 Der Argusblid, Argusbliffet; Argus med de 100 Djne
 blev af Juno sat til at bevogte den forvandlede Jo.
 Side 87. Die Bühne, Scene. Auslernen, lære til
 Bunds. Side 88. Leidend, uirksom. Das Außerste,
 det værste. Side 89. Gewaltjam, med Magt. Wissen
 um, vide Besked med. Sorgen, være bekymret. Side 90.
 Es ist nichts mit Gewalt, ved Magt udrettes intet.
 Dornenvoll, tornefuld. Bedacht, betænksom. Der Fall
 der Ehre, Uresjag. Side 91. Der Ungestim, Frem-
 susehed. Side 92. Anstand nehmen, tage i Betænk-
 ning. Side 93. Dieses Frauenreich, dette Kvinde-
 regimente. Der Schlüssel, Regimente. Abgespannt,
 slappet. Side 94. Die Schwüre, Forsikringer.

Niende Scene.

Side 94. So ganz betreten, saa fuldstændig over-
 raffet. Side 95. Das Erdenrund, Jordklode. Side 96.
 Austrinken, tomme. Der Lüstling, Velsyning. Sich
 verjüngen, blive ung. Side 97. Die Larve, foragteligt
 = Fjæs. Weichen, staa tilbage for. Side 98. Sich
 so viel wissen, være saa indbildsk af. Stolz thun,
 prale, brovte. Auslöschen, fordunkle. In Glorie stellen,
 forherlige. Durch zarte Bräutlichkeit geschmückt, smykket
 med en Bruds jomfruelige Blyhed. Eine Lichter-
 scheinung, et lysende Syn. Side 99. Der zarte Punkt,

denne vanskelige Sag. Daß sie nicht königlich umgeben sei, at hendes Omgiwelse ikke ere kongelige. Vorwerfend, en Vebredelse. Sich ergehen, spadserere.

III. Akt.

Første Scene.

Side 102. Der Wahn, Illusion. Nach Mittag, mod Syd. Silende Wolken, Segler der Lüfte, jagende Skyer, Lusthavets Sejlere. Side 103. Verlorene Wünsche, spildte Taster. Der Zug, Dræt. Umsonst, uden Grund. Side 104. Das Hifthorn, Jagthornet.

Anden Scene.

Side 105. Geschwinder Zunge sein, være rapmundet. Anbringen, fremføre.

Tredie Scene.

Side 106. Es ist nicht darum, det er ikke Grunden. Side 107. Gebietet, dæmp. Side 108. Von Angesicht, personlig.

Fjerde Scene.

Side 109. Uumäßig o. s. v., overdrevne ere det's Glædesytringer, som om jeg var en Afrod. Side 110. Erbitten, bevæge til. Vor deinem Anblick, ved Synet

af dig. Side 111. Geschmeidigt, kuet. Sei's, lad
 saa være. Hat für euch entschieden, Himlen har dømt
 til Gunst for Eder. Side 112. Der Strandende,
 den skibbrudne. Hængt an, er afhængig af. Der
 Eisesblik, det iskolde Blik. Die Flehensworte, de
 bønligte Ord. Und meines Anblicks Trost gewähr ich
 euch, og jeg tilstaar Eder den Trost at se mig. Side 113.
 Die Schickung, Tilskikkelsen. Athem zufachen, puste
 til. Der Eiserer, Sværmer. Das Fluchgeschick, For-
 bandelse. Entzweit, ved deres Uvenskab. Side 114.
 Die Schuld, Brode. Genüge leisten, give Dprejsning.
 Herrschwüthig, herfeshg. Aufrufen, ophidse. Blies
 an, tændte. Side 115. Meinem Haupte war der Streich
 gedroht, Slaget truede mit Hoved. Eurer Macht
 überheben, misbruge Eders Magt. Die St. Barthelemi,
 Bartolomæusnatten 1572, hvor Hugenotterne bleve
 myrdede i Paris. Gewähren, indestaa. Das Gezücht
 der Schlangen, Slangeart. Side 116. Armida, en
 Person i Tassos befriede Jerusalem, som lokker Rid-
 derne bort fra de kristnes Hær ind i sine Tryllehaver.
 Das Außerste, det værste. Side 117. Die Reizungen,
 de Yndigheder. Side 118. Ehrenmantel, det pæne
 Slor. Um welcher Tugend willen, o: hun blev hen-
 rettet, fordi Henrik VIII bestyldte hende for Utroskab.
 Side 119. Lammherzige Gelassenheit, seje Ro. Lang-
 verhaltener Groll, længe tilbageholdt Harm. Basiliff,
 et fabelagtigt Uhyre, udruget af et Haneag, dræber
 ved sit Blik.

XIII

Femte Scene.

Side 120. Wie Bergeslasten, en tung Sten.
Bezeugen, være Vidne til.

Sjette Scene.

Side 121. Stillen, tilfredsstille. Side 122. Der
That bedarf's jekt, nu kræves der Daad. Side 123.
Der Schlüssel bin ich mächtig, jeg er i Besiddelse af
Nøglerne. Side 124. Hervogend, følgende frem.
Side 125. Tyburn o: Ketterstedet. Heißgeliebte,
højt elskede. Das Schreckniß, Rædsel. Side 126.
Lebensgott, levende Gud. Beseligen, gøre salig. Die
finstern Todesmächte, Dødens mørke Magter. Side 127.
Versprizen, udgøde. Umsonst, uden Løn.

Syvende Scene.

Side 128. Teufliches Erköhnen, djævelsk Driftig-
hed. Side 129. Die Londner Straße, Landevejen til
London.

Ottende Scene.

Side 129. Im Wahnsinn sein, være vanvittig,
og gal. Der Fieberwahn, Feberfantasi. Side 131. Der
Barnabit, Barnabiter, Medlem af en Munkorden,
stiftet 1530 i Majland til at prædike Bod og pleje

XIV

Enge. Das Anathem, Forbandelsen. Wo nicht, auf
ihrem Sarge mir zu betten, hvis ikke, at rede mig et
Leje paa hendes Kiste.

IV. Akt.

Anden Scene.

Side 133. Der Mörderstreich, det morderiske
Stod. Side 134. Der heilige Charakter, den ufranke-
lige Stilling (som Gesandt).

Tredie Scene.

Side 136. Das ihr geschäftig unberufen knüpfet,
som J ukaldet havde saa travlt med at knytte. Side 137.
Der Atlas des Staates, efter Sagnet bar Titanen
Atlas Himlen paa sine Skuldre. Davontragen, opnaa.
Nicht doch, paa ingen Maade. Side 138. Person,
Rolle. Dahingegeben, prisgIVEN. Anwandeln, gribe.

Fjerde Scene.

Side 140. Flechten, blande. Die bösen Handel,
de slemme Historier. Side 142. An euch ist's jezt,
nu er det Eders Sag. Side 143. Lästerung, Be-
spottelsen.

Femte Scene.

Side 144. Aufführen, føre frem. Side 146.
Eine abgeseimte Bübinn, en underfundig Slange.

Sjette Scene.

Side 148. Diesen Überlästigen, ham, som er her
tilovers. Behaupten, havde. Side 149. Der Plau-
derer, Sladderhank. Side 151. Ihr seid die Glocke
eurer Thaten, I udbasuner selv Eders Bedrifter. Ent-
larven, demaskere, opdage. Side 154. Abhören, tage
i Forhor. Side 155. Antragen, foreslaa. Side 156.
In jedem Sinne, i enhver Henseende. Genugthun,
tilfredsstille. Sich begeben, give Afkald paa.

Niende Scene.

Side 159. Übereilen, overrumple. Der Wahn,
Illusion. Side 160. Sammle dein Gemüth, fat dig.
Hiesse, det vilde være. Side 161. Die Enkeltochter,
Barnebarn. Sich um dich ergoß, stoffede sig omkring
dig. Besiegte, vandt. Side 163. Vortragen, forelagge.

Tiende Scene.

Side 164. Der Vorfahr, Forgængerinde. Der
angefochtene Thron, den Trone, som man gør mig
stridig. Side 165. Der Bannfluch, Bandstraale. Die
Blöße, Mangelfuldhed. Aus den Lebendigen vertilgt,
udflettet af de levendes Tal. Blizen, slaa. Side 166.
Im echten Ehebett, i retmæssigt Egetteskab.

XVI

Ellevte Scene.

Side 167. Gewaltfames Beginnen, voldsom Adfærd. Side 169. Auf eure Gefahr, paa Eders Ansvar. Gedenken, omtale. Side 170. Was eures Amtes ist, hvad Eders Embede kræver.

Tolvte Scene.

Side 171. Rechenschaft, Ansvar.

V. Akt.

Tjorjtte Scene.

Side 174. Gegenwart, Gensyn. Nächtliches Gewand, mørk Klædebon. Mäßigen, holde Maade med. Side 175. Die Todespost, Dødsbudskab. Der süße Trieb des Lebens, den søde Livslust. Side 177. Der Ruhe pflegen, nyde Hvile.

Anden Scene.

Side 177. Sie verlangt nach euch, hun spørger efter Eder.

Sjette Scene.

Side 182. Agnus dei 3: Guds Lam, et Bøksbillede med Frelseren som det Guds Lam, der bærer

Verdens Synd. Side 183. Der Nachruhm, Ester-
 mæle. Hoch an Jahren, højt bedaget. Side 184.
 Der allerchristlichste König, 3: Kongen af Frankrig.
 Der Dehm = Dheim. Der katholishe König 3: Kon-
 gen af Spanien. Dahin bin, er borte. Die Beraubte,
 den udplyndrede. Schalten, raade. Side 185. Das
 Vermächtniß, Testamentet. Reizen, loffe. Ertragen,
 udholde.

Syvende Scene.

Side 186. Berichtigten, ordne. Keines Menschen
 Schuldnerin, uden at staa i Gæld til noget Men-
 nesse. Side 187. Statt des Vollbringens, lige saa
 meget som Gerningen. Verschließen, indeslutte. Side
 188. Das froh getheilte Gebet, den glade fælles Bøn.
 Dem gegenwärtigen Gotte, den tilstedeværende Gud;
 da efter Katolikernes Lære Brødet og Vinen for-
 vandles til Kristi virkelige Legeme og Blod. Side 189.
 Die Weihe, Indvielse. Side 191. Der Wurm, Ormen,
 jmlgn. Marc. 9,46. Side 192. Das ist Sünde o. s. v.,
 jmlgn. Matth. 12, 31—32. Wissend, med mit Vidende.
 Wendet, drejer sig. Side 193. Der Doppelsinn, Dob-
 belthydighed. Verücken, skuffe. Und sterbend büße sie,
 og bød for den ved din Dod. Gebrechen, Skrobelig-
 hed. Side 194. Die Erlassung, Tilgivelse. Conse-
 crieren, indvie. Maria viser Vinen tilbage, da i den
 katolske Kirke kun Præsterne have Lov til at nyde
 Vinen i Madveren.

XVIII

Attende Scene.

Side 196. Dulden, tillade. Besseren Rath erwählen, komme paa bedre Tanker.

Tiende Scene.

Side 200. Ich trag'es noch, jeg udholder det endnu. Es steht dir nicht an, det passer sig ej for dig. Side 201. Zucken, ryste, bave.

Trettende Scene.

Side 204. Der Leutnant des Thurms, Taarnets Kommandant. In des Towers Klüfte, i Towers Afkrog. Seines Grimmes Hände, hans Bredeshænder. Side 205. Übereile nichts, handl ej overilet.

Fjortende Scene.

Side 207. Liegen anders, staa anderledes. Ich bin ein Mann des Todes, jeg er Dødsens. Side 208. Lügen strafen, beskylde for Løgn. Der Squire (udtal: Skvejr), Titel: „Herre“ følger efter „Ridder“. Sich vermessen, fordriste sig til. Auf eigene Gefahr, paa eget Ansvar. Ohne deine Wissenschaft, uden dit Vidende. Fordern, stævne.

Sidste Scene.

Side 210. Verbannen, bandlysje. Veruntreuen, handle ilde med. Grade Hand, ligefremme Haand.

